

Jautājums

Kā izmaiņas 1. panta pirmajā daļā ietekmēs tos uzņēmumus, kam apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200 000 latu (turpmāk arī — sabiedrība)? Kādas atskaites būs jā sagatavo šādiem uzņēmumiem? Kā šādā gadījumā tiks noteikta UIN bāze, un ar kuru pārskata gadu šādas izmaiņas ir jāpiemēro?

Vai izmaiņas 3. panta pirmajā daļā nav pretrunā ar Komerclikuma normām? Ar kādu taksācijas periodu šādas izmaiņas ir jāpiemēro (uz kuru brīdi tām jābūt noteiktām statūtos — uz taksācijas perioda beigām vai uz gada pārskata iesniegšanas brīdi? Piemēram, gada pārskats 30.04.2010., gada pārskatu var iesniegt līdz 30.08.2010., likuma izmaiņas stājas spēkā no 30.06.2010. Vai tādā gadījumā vispirms jāmaina statūti un tad jāiesniedz gada pārskats? Vai šeit nebūtu lietderīgi noteikt pārejas periodu?

Atbilde

2010. gada 14. jūlijā stājas spēkā būtiski grozījumi «Gada pārskatu likuma» 1. un 3. pantā. Tāpat veiktas atbilstošas izmaiņas likumā «Par uzņēmumu ienākuma nodokli». Salīdzinošā informācija par grozījumiem Gada pārskatu likumā apkopota tabulās Nr. 1 un Nr. 2:

■ TABULA NR. 1

1. panta redakcija līdz 2010. gada 14. jūlijam	1. panta redakcija no 2010. gada 14. jūlija
(1) Šis likums attiecas uz Latvijā reģistrētām komercsabiedrībām, kooperatīvajām sabiedrībām, individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kā arī uz Latvijā reģistrētām Eiropas ekonomisko interešu grupām, Eiropas kooperatīvajām sabiedrībām un Eiropas komercsabiedrībām (turpmāk arī — sabiedrība).	(1) Šis likums attiecas uz Latvijā reģistrētām komercsabiedrībām, kooperatīvajām sabiedrībām, Latvijā reģistrētām Eiropas ekonomisko interešu grupām, Eiropas kooperatīvajām sabiedrībām un Eiropas komercsabiedrībām, kā arī individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 200 000 latu (turpmāk arī — sabiedrība).
(2) Šis likums neattiecas uz individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200 000 latu.	(2) Individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības var sagatavot gada pārskatu, ievērojot šā likuma noteikumus, arī tad, ja to apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200 000 latu.

Līdz ar šiem grozījumiem individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām rodas iespēja izvēlēties sagatavot gada pārskatu atbilstoši Gada pārskatu likuma prasībām un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli arī tādā gadījumā, ja šo uzņēmumu apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200 000 latu.

Grozījumi likuma «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» 2. panta otrās daļas 1. punktā noteic:

«(2) Uzņēmumu ienākuma nodokli nemaksā:

- 2) individuālie (ģimenes) uzņēmumi (arī zemnieku un zvejnieku saimniecības), kuri atbilstoši Gada pārskatu likumam **nav izvēlējušies sagatavot gada pārskatu.»**

Tādēļ individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 200 000 latu un kuri nav izvē-

lējušies sagatavot gada pārskatu atbilstoši Gada pārskatu likumam, arī turpmāk maksās iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Likuma «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» pārejas noteikumi papildināti ar 89., 90. un 91. punktu, kuri skaidro tehniskos jautājumus pārejai no iedzīvotāju ienākuma nodokļa uz uzņēmumu

ienākuma nodokļa maksāšanu. Tas sākas 2010. gadā, maksājams uzņēmumu ienākuma nodoklis atbilstoši visām likuma «Par uzņēmumu ienākuma nodokli» prasībām un sagatavojama uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija;

- individuālais uzņēmums vai zemnieka vai zvejnieka saimniecība, kura pārreģistrāciju no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja statusa uz uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja statusu ir veikusi 2010. gadā, avansa maksājumus par laika posmu no pārreģistrācijas mēneša līdz gada pārskata par 2010. gadu iesniegšanai var veikt labprātīgi;

- ja individuālais uzņēmums vai zemnieka vai zvejnieka saimniecība 2010. gadā veic pārreģistrāciju no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja statusa uz uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja statusu, tad 2010. gadā attiecīgā individuālā uzņēmuma vai zemnieka vai zvejnieka saimniecības samaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumi novirzāmi uz uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumiem par 2010. gadu.

■ TABULA NR. 2

3. panta redakcija līdz 2010. gada 14. jūlijam	3. panta redakcija no 2010. gada 14. jūlija
(1) Pārskata gadam jāaptver 12 mēneši, un parasti tas sakrīt ar kalendāra gadu. Citāds pārskata gada sākums un beigas var būt tikai Latvijā reģistrētai komercsabiedrībai, kooperatīvajai sabiedrībai, Latvijā reģistrētai Eiropas ekonomisko interešu grupai, Eiropas kooperatīvajai sabiedrībai un Eiropas komercsabiedrībai, ja to nosaka attiecīgi minētās sabiedrības statūti vai sabiedrības līgums.	(1) Pārskata gadam jāaptver 12 mēneši, un parasti tas sakrīt ar kalendāra gadu. Citāds pārskata gada sākums un beigas var būt tikai Latvijā reģistrētai komercsabiedrībai, kooperatīvajai sabiedrībai, Latvijā reģistrētai Eiropas ekonomisko interešu grupai, Eiropas kooperatīvajai sabiedrībai un Eiropas komercsabiedrībai, individuālajam uzņēmumam, zemnieku un zvejnieku saimniecībai, ja to nosaka attiecīgi minētās sabiedrības statūti, nolikums vai sabiedrības līgums. Individuālajam uzņēmumam, zemnieku un zvejnieku saimniecībai, kurai nav pieņemti statūti vai izstrādāts nolikums, citādu pārskata gada sākumu un beigas nosaka attiecīgās sabiedrības lēmums.

ienākuma nodokļa maksāšanu:

- ja nodokļa maksātājs nodrošina grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Gada pārskatu likuma prasībām, sākot jau ar 2010. gada 1. janvāri, par taksāci-

Lai gan Gada pārskatu likums nesniedz precīzākus skaidrojumus, pāreja uz taksācijas periodu, kurš neatbilst kalendārajam gadam, iespējama tikai tādā situācijā, kad individuālais uzņēmums,

zemnieku un zvejnieku saimniecība maksā uzņēmumu ienākuma nodokli. Jo atbilstoši likumam «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» iedzīvotāju ienākuma nodokļa taksācijas periods vienmēr atbilst kalendārajam gadam.

Piemēram, individuālais uzņēmums, kura apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem 2009. pārskata gadā nepārsniedza 200 000 latu, sākot ar 2010. gada 1. janvāri, nodrošina grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Gada pārskatu likuma prasībām un ar 2010. gada pārreģistrējas par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāju. Pēc 2010. gada 14. jūlija individuālā uzņēmuma īpašnieki, ja vēlas, var apstiprināt grozījumus statūtos vai nolikumā vai, ja tādu nav, pieņemt attiecīgu sabiedrības lēmumu par pārskata perioda maiņu un noteikt taksācijas periodu, piemēram, no 1. oktobra līdz nākamā gada 30. septembrim. Īpašnieku lēmumam jābūt pieņemtam līdz jaunā taksācijas perioda beigu datumam, t.i., līdz 2010. gada 30. septembrim, un statūtu, nolikuma grozījumi vai lēmums par taksācijas perioda maiņu jāiesniedz Komercreģistra iestādē. Pārejas posmā uz jauno taksācijas periodu individuālais uzņēmums sagatavo gada pārskatu un uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju par periodu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. septembrim.

Jāatzīst, ka likumdošanā būtu nepieciešams un lietderīgs precīzāks šī procesa skaidrojums.

IEVA LIEPIŅA,
zvērināta revidente,
sertificēta nodokļu konsultante,
SIA Ievas Liepiņas birojs valdes locekle,
www.liepinasbirojs.lv